

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum IV. De privilegiis conceßis Regularibus nova monasteria fundandi, deserendi, vel etiam renunciandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

Pellizzar. num. 40. Lezana num. 28.

123. Demum Episcopus non debet extrahere reum ab Ecclesia, vel monasterio Regularium, sine consensu proprii Prælati illius, cum iste sit talis loci patronus. Immo neque ipse Episcopus sine consensu Prælati Regularium extrahere potest ab Ecclesiis Regularium Clericum sibi subditum ad eas post delicta confugientem, etiam si Clericus non gaudeat immunitate contra suum Episcopum juxta dicta §. 2. non quidem ratione immunitatis Ecclesiæ, quam supponimus non suffragari Clericis contra ipsorum Episcopum; sed ob exemptionem, quam habent monasteria, & loca Regularium; quia Episcopus nullam potest exercere jurisdictionem in loco exempto, cum locus exemptus comparetur loco extra territorium existenti, ut supra n. 3. dicebamus, & jus dicenti extra territorium impune non pareatur. Unde sicut Episcopus nequit punire ibi degentes, sic nec potest eos inde extrahere. Zetpedes de exemptione disput. 228. num. 6. Pellizzar. tract. 8. cap. 5. sect. 1. nu. 44.

PUNCTUM IV.

De privilegiis concessis Regularibus nova monasteria fundandi, & antiqua mutandi, transferendi, deserendi, vel etiam renunciandi.

Varia privilegia antiqua recensentur.

124. Licet olim de jure antiquo non possent Religiosi mendicantes accipere nova loca, domus, seu monasteria, nec accepta deserere, aut in alium locum transmutare absque Sedis Apostolicæ auctoritate, & licentia c. 1. de excessibus Prælatorum in 6. Clemens. unica de penis, &

c. unico de Religiosis domibus in 6. Nihilominus post istas Constitutiones nova, & diversa prædiere privilegia alia magis, alia minus ampla, & contra tenorem dictorum Canonum, concedentia Prælati, ut absque licentia Pontificis, nova possint erigere monasteria. Et quidem aliqua illorum nec licentiam Ordinariorum ad hoc exigunt, ut est illud Sixti V. Bulla incipiente *Super Specula*. hanc facultatem Fulienfibus concedentis, & illud Julij II. Bulla incipiente: *Exponi nobis fecisti*, pro Prædicatoribus, ut habetur in *priv. mendicantium, verbo edificare* §. 10. Alia sunt quæ licet Ordinarij licentiam expectandam discernant; nullum tamen aliarum personarum cujuscumque Ordinis consensum expectandum esse statuunt, ut est illud, quod Paulus V. no bis Carmelitis Excalceatis concessit in Bulla incipiente, *Ad Ecclesia militantis*, data Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 12. Dec. an. 1605. in qua indulgetur Superioribus, & Religiosis Carmelitis Discalceatis, ut ubique locorum in suo districtu monasteria erigere valeant de sola Ordinarij licentia, nullo alio Regularium requisito consensu; & hoc motu proprio, ex certa scientia, & de plenitudine potestatis. A quo benigno Pontifice, etiam Monachi S. Mariæ Fulienfis idem obtinuerunt Constit. 10. ejusdem Pontificis, quæ incipit: *Ad Ecclesia*. an. 1608. & simile ab eodem Pontifice privilegium impetrarunt Patres Congregationis S. Pauli Decollati, ut habetur in ejus constit. 64 quæ incipit: *Ecclesia* 8. Maij. 1610.

000 2

125. Ca.

Supradi-
cta pri-
vilegia
revocata
sunt à di-
versis
Pontifi-
cibus.

125. Cæterum hæc omnia privi-
legia, & concessionem erigendi nova
monasteria, vel absque licentia Ordina-
rii, vel absque aliorum Ordinum
consensu, revocata sunt à S. Con-
greg. sub Gregorio XV. die 17. Augu-
sti 1621. & ab Urbano VIII. in sua
Constitutione 27. quæ incipit: *Roma-
nus Pontifex* die 28. Augusti an. 1624.
ubi revocat, & annullat omnes licen-
tias, & facultates à Prædecessoribus
Suis concessas fundandi, erigendi,
constituendi ubique locorum Do-
mus, Monasteria, Conventus, Colle-
gia, & alia Loca Regularia præter
vel contra Sacrorum canonum, &
Concilij Tridentini formam; prohibetque
& interdicit Superioribus
omnibus Regularium in virtute san-
ctæ obedientiæ, ac sub privationis
vocis activæ, & passivæ, & officio-
rum quorumcumque, & excommu-
nicationis ipso facto incurrendis pe-
nis, ne licentiarum hujusmodi revo-
catarum, seu quovis alio prætextu, vel
causa, etiam quantumvis privilegia-
ta, nova Monasteria, Collegia, Do-
mus, Conventus, nisi de expressâ Oc-
dinariorum licentia, ac servata in om-
nibus & per omnia sacrorum Cano-
num, & Concilij Tridentini formâ,
nec non Constitutione Clementis
VIII. quæ incipit: *quoniam ad institu-
tam*. Romæ die 23. Julij anno 1603.
expedita, ac decretorum de manda-
to ejusdem Clementis VIII. & Gre-
gorij XV. de super editorum attentio-
tenore recipere, erigere seu fundare
audeant, vel præsumant: De quo Bar-
bosa lib. 2. de jure Eccles. cap. 12. nu. 15.
Tambur. tom. 3. de jure Abbat. dispus. 5.

quæst. 1. num. 5. Lezana tom. 1. part.
1. cap. 9. à num. 34. & tom. 3. verbo Mo-
nasteria Regular. num. 2. quæ omnia
ut clarius explicemus, punctum hoc
dividemus in diversos paragrafos.

§. I.

*Quid requiratur ad erectionem novi
monasterij ex Concilio Tridentino, nec
non ex Clementis VIII. Gregorij
XV. & Urbani VIII.
Constitutionibus.*

126. **T**Ria his temporibus omni-
no servanda sunt, quæ pro-
erigendis novis monasteriis, decer-
nuntur à Concilio Tridentino, Cle-
mente VIII. Gregorio XV. quæque
ab Urbano VIII. & Sacra Congre-
gatione per proprias & speciales re-
vocatorias, ampliata, & omnino ser-
vari præcepta fuerunt. Primum est,
quod in erigendis novis Monasterijs,
debeat primo Episcopi, in cujus dio-
cesi construenda sunt, licentia præce-
dere: prout habetur in Tridentino
sess. 25. de Regularibus c. 5. in fin. ibi: *nec
de cætero similia loca erigantur, sine E-
piscopi, in cujus diocesi erigenda sunt, li-
centia prius obtenta*. Quod etiam ha-
betur c. 1. cum sequentibus 8. quæst. 2. &
in cap. olim. 2. de privil. cap. auctoritate
eodem titul. in 6. Hanc licentiam Epif-
copus electus, & confirmatus con-
cedere potest, licet nondum conse-
cratus sit, quia est actus jurisdictionis,
& concedi non potest à Vicario Ge-
nerali Episcopi, nisi ad hoc habeat ex-
pressam, & particularem facultatem:
nec

Decre-
tum
Concilij
Triden-
tini pro-
ponitur,
& expli-
catur.

nec à Vicario Capitulari sede vacante, quod ex diversis declarationibus Sacrae Congregationis, docet Novarius in lucerna Regularium, verb. Monasterium n. 2. Pellizz. tract. 8. cap. 7. sect. 2. num. 33. Lezana tom. 3. verb. Monasteria Regul. nu. 3. Barbof. in collectan. Bullar. verb. Monasteria n. 1. § Sed oppositum, nisi obstat Sacrae Congregationis declaratio, pluribus citatis docet Zespedes de immunitate disp. 21. n. 3. Quia Vicarius Episcopi vere est, & dici potest Ordinarius, sicut etiam Vicarius Capitularis: & addit hanc licentiam dari posse à quocumque habente jurisdictionem quasi Episcopalem; nam illi omnes jurisdictionem Ordinariam habent vel ex canone, aut consuetudine, aut privilegio, & sic veniunt nomine Ordinarij.

Decre-
tum Cle-
mentis
VIII. &
Sacrae
Congre-
gationis
sub Gre-
gorio
XV.

127. Secundo observandum est ab ipsis Ordinarijs, in concessione talis licentiae, id, quod praecipit Clemens VIII. in Constitutione, Quoniam ad instituta, nimirum: Locorum Ordinarios non posse licentiam ad novos Conventus cujuscumque Mendicantium Ordinis, in civitatibus, & locis Eorum Ordinariae jurisdictioni subjectis erigendos impertiri, nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem civitatibus, & locis existentium Conventuum Prioribus, seu Procuratoribus, & alijs interesse habentibus, & causa servatis servandis, cognita, constiterit, in eisdem civitatibus, & locis, novos hujusmodi erigendos conventus, sine aliorum detrimento commode sustentari posse. § Tertio observandum est decretum Sacrae Congregationis sub Gregorio XV. editum, in quo praecipitur, ne aliqua Monasteria de

novò erigantur, nisi in eis saltem duodecim Fratres, aut Monachi, seu Religiosi inhabitare, ac ex redditibus, & consuetis elemosynis sustentari valeant, ac Priores seu Procuratores aliorum Monasteriorum, Conventuum, seu Domorum aliarum Religionum, Congregationum, vel Societatum, non solum in praedictis, sed etiam in alijs per quatuor millia passuum circumvicinis locis existentium vocati & auditi fuerint, ac tali erectioni consenserint, vel alijs Ordinarijs locorum constituerit Religiosos Monasterij sic erigendi absque detrimento Religiosorum in Monasterijs, seu Domibus antea in civitatibus, seu locis hujusmodi erectis, degentium, ibi in numero duodecim commode, & congruè manu teneri, & ali posse. Si vero novi Conventus, Domus, Congregatio vel societas hujusmodi instituenda erunt, nullique alij Regularis inibi reperiantur Ordinarij locorum nihilominus diligenter inquirent, an locorum incolae, & habitatores (quorum & consensum requirant, ac adhibeant) hujusmodi duodecim Religiosos in Conventibus, ut praemittitur, instituendis commode alere, & manu tenere valeant.

128. Sed pro observantia praedicti decreti Gregorij XV. specialiter Urbanij Concilij, in decretis de celebratione eadem missarum editis sub Urbano VIII. an. 1625. haec praecipit: Deinceps verò Monasterium, Domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum nullibi recipiatur, nisi praeter alia ad id requisita, in singulis hujusmodi locis, duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, ac consuetis elemosynis, de-

tractu omnibus, ut supra, detrahendis, competenter sustentari valeant ad praescriptum decreti Felic. recordationis Gregor. XV. hac de re editi; Alioquin Monasteria, & Loca huiusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi ut supra sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non habitaverint, Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimoda jurisdictioni subjecta esse intelligantur. § Hæc autem omnia confirmantur, & innovantur ab Urbano VIII. in Constitut. Romanus Pontifex, quæ habetur tom. 4. Bull. inter constitutiones ejusdem Urb. VIII. nu. 2. in qua revocat omnes, & quascumque licentias, & facultates religionibus quibuscumque concessas, ad erigenda nova monasteria absque supradictis conditionibus, & addit: Præterea Ordinum etiam Mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum Institutorum Regularium Superioribus, quocumque nomine nuncupatis, caterisque personis, ad quas spectat, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub privationis vocis activæ, ac passivæ, necnon officiorum quorumcumque, ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurum obtinenda, necnon excommunicationis ipso facto, incurrendis pœnis interdicens, & prohibemus; ne licentiarum, seu facultatum, per nos, ut præfertur revocatarum, & annullatarum, sive alio quovis prætextu, vel causa, etiam quantumvis privilegiata, nova Monasteria, Collegia, Domus, & alia loca Regularia huiusmodi, nisi de expressa Ordinariorum licentiâ, ac attentis in omnibus, & per omnia Sacrorum Canonum, & Conc. Trident. necnon Constitut. felicis recordationis Clem. VIII. qua in-

cipit: Quoniam ad institutam, ac decretorum de mandato ejusdem Clementis, necnon Gregorij XV. Pontificum prædecessorum de super editorum servatâ forma recipere, erigere, fundare, seu alias quomodolibet instituere, seu incipere finire, vel absolvere audeant, seu præsumant.

129. Ex quo manifeste constat, Quatuor Tria modo observanda esse in novis construendis monasteriis. Primum Episcopi diocæsani seu ordinarij loci expressam licentiam, secundum Tridentinum esse petendam, Secundo, vocandos esse Priores, & Procuratores, aliosque in eo interesse habentes, & requirendos juxta constitutionem Clem. VIII. an ipsis incommoda sint, & nociva, nova erigenda monasteria. Ac denique non esse construenda monasteria, nisi in eis ex redditibus & alijs consuetis elemosynis commode duodecim religiosi sustentari possint, juxta decretum Congregationis sub Gregorio XV. confirmatum, & approbatum à Sacra Congreg. sub Urb. VIII. illa appolita pœna non observantibus: ut Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimoda jurisdictioni, talia Monasteria erecta absque eo quod duodecim fratres, in eis valeant habitare, & de facto habitent, subjecta esse intelligantur. Quæ omnia manent in suo robore, & vigore, & tenentur ea Prælati Regulares observare sub peccato mortali, & sub pœnis in dicta Bulla Urbani VIII. contentis. Ita communiter Doctores Tambur. tomo 3. disp. 5. quest. 1. per totam, Barbosa de jure Ecclesiast. lib. 2. cap. 12. à n. 6. Rodriquez quest. Regular. tom. 2. quest. 49. artic. 9. Lezana

tom. 1. parte 1. c. 9. n. 35. & tom. 3. verb. *Monasteria*, n. 3. Pellizz. tract. 8. cap. 7. sect. 2. à numero 90. Peyrin. tomo 1. *Privileg. Minim. in Constit.* Pyrri §. 9. & tomo 2. in *Constitutione 6. Gregorij XV. Navarr. in Manual. cap. 27. n. 142.* § Cæterum licet pœnæ impositæ per Constitutionem Urbani VIII. ipso facto incurrantur, ut constat ex verbis adductis; nulla tamen illarum reservata est; cum ibi de tali reservatione nullum verbum: inseratur proinde à suis superioribus & à quocumque Confessario Regulari habente facultatem absolvendi à Censurâ non reservata absolvi possunt, qui similes pœnas incurrunt; & aliquibus possunt relaxari Pellizzar. num. 89. & 103. Lezana verb. *Monasteria* nu. 11. Tambur. num. 15. Navarr. 144.

Novum monasterium fundari non potest quin duodecim Religiosos sustentare valeat.

130. Sed quantum attinet ad tertium requisitum, quod nova Monasteria etiam Mendicantium, minime erigantur, nisi in eis ex redditibus, & consuetis elemosynis duodecim Religiosi valeant sustentari; notandum est, quod redditus, & elemosynæ consuetæ tales esse debent, ut sufficiant ad sustentandos dictos duodecim Religiosos commodè, & decenter; ita ut victum, & vestitum juxta loci consuetudinem, & personarum ibi commorantium qualitatem (habita etiam ratione aliorum onerum, ad quæ tenetur Monasterium) habere possint; & quod hæc Religiosi non cogantur importuna mendicare, aliove modo indecenti sibi comparare. Id enim voluit Greg. XV illis verbis: *congrue, & commodè manereri, & ali possunt.* Et illis: *commodè alere, & manu tenere valeant.* Quod

idem habetur in decreto Urb. VIII. At vero si sit probabilis spes, ut reditus, & elemosynæ in brevi augeantur, admitti poterit fundatio Monasterij, non habentis ab initio reditus, & elemosynas sufficientes ad alendos commode duodecim Religiosos: quia ita præsumendum est de benigna Pontificis voluntate, ut tenet Pellizzar. num. 95. & 96.

131. Et circa secundum, quod Confessor Ordinarius ad dandam prædictam susalio-licentiam erigendi novum Monasterium convocare debet Religiosos aliorum Ordinum illius loci, ut suum re-consensum præbeant: Notandum est quiritur primo, Quod si Episcopo constitit ut con-ventus sterio de novo erecto, aliis eventudenovo rum, non tenebitur modo dicto, alio fundetur rum Ordinum convocare Prælato; hoc enim innunt illa verba decreti Sacræ Congregationis à Greg. XV. & ab Urb. VIII. approbati: *Vel alias Ordinarijs locorum constitit Religiosos Monasterij sic erigendi absque detrimento, &c.* Cespedes cap. 1. disp. 4. n. 4. Lezana verb. *Monasteria*, n. 7. Pellizz. n. 90. Immo ad construendum Monasterium, quod est certum de victu, vestitu, &c. ob redditus, quos habet, sufficere licentiam Ordinarij absque consensu aliorum Religiosorum, cum cesset finis Bullæ illum requirentis, docet ipse Cespedes disp. 8. nu. 1. ex Navarro, & ex utroque Pellizz. n. 90. *versu, Unde infert.* Addit etiam N. Lezana n. 7. & Pellizz. *versu Immo*, ex Venero in *examin. lib. 6. cap. 10. n. 8.* Quod si Regulares alij erectioni novi monasterij contradicant absque

que ratione, vel (quod absit) ex mala voluntate, poterit Ordinarius non expectato illorum consensu concedere dictam licentiam. Imo addit Venerus hæc verba: (Episcopus solum tenetur in scriptis redigere ea, quæ ab unoquoque proferuntur, & dare terminum unicuique ad probandum: sed postea ipse solus poterit dare, vel denegare licentiam ædificandi absq; dependentia aliorum.) § Unde infert probabiliter Peyrin. in formular. lit. Z. cap. 3. in Appendic. 5. n. 4. Quod si aliqua Religio fundare vellet monasterium in aliquo loco cum obligatione non quærendi eleemosynas (addit Lezana nu. 6. nec faciendi aliquid, ex quo aliquod detrimentum alijs Religiosis obveniret) non esset necessarium alias religiones convocare; nam cessat finis dictarum Constitutionum. (Unde video (ait Doctissimus Lezana loco citato) declarasse Sacram Congregationem Episcoporum, & Regularium 31. Januarij 1642. posse Fratres Reformatos S. Bernardi fundare Monasterium sine consensu aliorum Regularium ejusdem loci, dummodo habeant redditus sufficientes pro sustentatione duodecim Religiosorum sine quæstuatione.)

132. Notandum est secundo, Quod in dictis prohibitionibus non comprehenduntur hospitia; quia appellatione Monasteriorum, Domorum, aut habitationum, non venit hospitium; quia propriè ibi habitare non dicuntur Religiosi, ubi tanquam viatores existunt. Et tunc hoc maxime eveniret, si Religiosi in eo existentes, nec campanas pulsarent, nec elee-

mosynas quærirarent, Missas non reciperent, & Ecclesiam, in qua publicè celebrarent, non haberent. Has limitationes ponit N. Lezana n. 6. quia ex talibus hospitibus nullum alijs detrimentum infertur. Sed absque illis id docet Tamb. tom. 3. de jure abbat. dist. 5. quæst. 1. n. 10. Riccius in praxi decis. 652. Peyrin. tom. 3. privileg. Minim. in Constit. 3. alias 13. Urb. VIII. Bordon. in resolut. resol. 41. n. 6. § An vero prædictæ solemnitates requirantur quando in eadem civitate fit mutatio Monasterij de uno loco in alium? dicemus §. 3. agentes de mutatione, vel translatione Monasteriorum. § Et an observandæ sint dictæ conditiones, quando aliquod Monasterium destruitur, aut deseritur, & postea recuperatur, aut reædificatur, §. 4. dicemus, de hac agentes materia.

133. Notandum est tertio. Quod ^{Quid} ut novum Monasterium construat ^{Episcopus} debet Episcopus convocare non solum Religiosos in eodem loco ^{pus} de- ^{non} gentes, sed etiam illos, qui degunt ^{con-} tra illum per quatuor millia passuum, ^{caus} quia sic habetur in decreto Gregorij ^{caus} XV. n. 127. relato. § Si vero Episcopus ^{caus} modo dicto non convocatis ^{caus} dictis Religiosis illius oppidi, & per ^{caus} quatuor millia passuum distantibus, ^{caus} licentiam construendi novum ^{caus} Monasterium concedat, reventibus ^{caus} illis, & hi à tali licentia in sui ^{caus} damnum ^{caus} concessa appellent, (quæ appellatio ^{caus} solum ad Sedem Apostolicam fieri ^{caus} potest) tunc debet Episcopus ^{caus} suspendere executionem, & Pon- ^{caus} tifici remittere omnia, expecta- ^{caus} reque ut ipse in tali causa sen- ^{caus} tentiam

larita-
tem, si
reus oc-
cidatur,
aut mu-
tiletur.

tem non exceptis, non poterit Præla-
tus, reum Curiaē ſæculari tradere ipſo
repugnante, quantumvis illa ſecuri-
tatem, aut etiam juramentum præſtet
de ejus impunitate; quia tunc gaudet
delinquens immunitate, quæ præci-
pue conſiſtit in eo, quod delinquens
non poſſit invictus à loco Sacro ex-
trahi, & judicari. *Lezana tom. 2. verb.
immunitas, num. 22. Pellizzar. tract. 8.
cap. 5. ſect. 1. num. 39. & 45. Bonac. diſp.
3. quaſt. 7. §. 7. num. 12. Palaus tom. 2.
tract. 11. diſp. unic. punct. 13. num. 2.*
Unde Eccleſiaſtici, vel Regulares
tradentes reum Curiaē ſæculari in ca-
ſibus non exceptis, ſi inde mors, aut
mutilatio ipſius ſequatur, incurrunt
irregularitatem: quia cenſentur mor-
ti, aut mutilationi illius cooperari.
*Rodriguez tom. 2. quaſt. 50. artic. 2.
Lezana num. 22.* qui bene ait, Præla-
tos non defendentes reum, ſed per-
mittentes eum extrahi, incurrere
hanc irregularitatem; quia ipſis ex
juſtitia, & officio incumbit tueri im-
munitatem Eccleſiarum. § In caſibus
vero exceptis, attendit à Conſtitutione
Gregorianâ, & conſuetudine jam re-
ceptâ non exigitur juramentum à ju-
dice ſæculari, de non puniendo
reum, nec ipſi iudices illud præſtare
tenentur, licet id exigantur, *cap. reum,
cap. conſtituimus 17. quaſt. 4.* Sed libere
ipſis eſt tradendus, puniendus pro
qualitate delicti, ac ſi ad Eccleſiam
minime confugiſſet: quia nihil tale
confugium reo prodeſſe poteſt in di-
ctis caſibus exceptis. *Farinacius in
Append. de immunit. capite ultim. nume-
ro 343. Bonacina §. 7. in fine. numero 5
Lezana num. 25.* Hæc autem traditio

deber fieri de mandato Epifcopi, vel
ejus Vicarij, per aliquam Eccleſiaſti-
cam perſonam ab eo, deputatam,
prius cognito per Epifcopum, vel per
deputatum ab eò, an reus verè excep-
ta crimina commiſerit, ut in dicta
Gregorij XIV. Conſtitutione expreſ-
ſe habetur.

120. Ex quo ſequitur, quod, ſpe- Ex con-
ctato ſaltem juris rigore in *cap. deſi- ſuetudi-
nivit. capite conſtituimus, capite reum ne, ad ex-
17. quaſt. 4.* & maxime in *Bulla Gre- trahen-
goriana,* (ubi id expreſſe cavetur) non dum
poteſt iudex laicus adhuc in caſibus reum ab
exceptis extrahere delinquentem ab Eccleſia
Eccleſia abſque licentia Epifcopi, vel in caſi-
ejus Officialis: ſed ex recepta nunc bus ex-
conſuetudine, & praxi communi poſ- ceptis,
ſunt iudices ſæculares in caſibus cla- non re-
re exceptis, in conſulto Epifcopo reos quiritur
ab Eccleſia extrahere; quia illi non licentia
gaudent immunitate Eccleſiæ, & ſic Epifcopi
nec ab ea defendi poſſunt, ut aſſerunt
*Suarez lib. 3. cap. 13. n. 1. Palaus punct.
13. num. 4. Azevedo in Conſtitut. Hiſ-
pan. lib. 1. titul. 2. leg. 3. num. 29. Co-
varruv. 2. variar. cap. 20. numero 18.
verſ. 34. Farinacius de carcerib. quaſt. 28.
num. 75.* Sed ſi dubium ſit, an caſus ſit
exceptus, vel non; non poterit iudex
laicus vi inde extrahere reum; quia
immunitas conceſſa eſt omnibus de-
linquentibus extra caſus exceptos: er-
go quoties non conſtiterit commi-
ſiſſe caſum exceptum, illa ſpoliari
non poterit. *Decianus tract. crimin.
lib. 6. cap. 29. num. 2. Farinacius in Ap-
pendic. de immunit. cap. ultim. n. 370.*

121. Sed ad quem iudicem per- Coguof-
tinebit cognitio, an caſus ſit excep- cere an
tus, vel non? Reſponderetur hoc perti- caſus ſit

O o o n e r e

exceptus
pertinet
ad Epif-
copum.

nere ad Episcopum solum, vel ad alium ab eo deputatum, ut habetur in dicta Gregoriana ibi: *nisi cognito prius per Episcopum, vel per alium ab eo deputatum, an delinquentes, verò crimina excepta commiserint, & habetur cap. metuentes, cap. ad Episcopum 17. quest. 4. & ex jure civili, l. Pateant, §. hoc vero C. de his, qui ad Eccles. confugiunt. Quia causæ Ecclesiasticæ cognitio, qualis est immunitas Ecclesiarum, ad Ecclesiasticum Prælatum debet pertinere: neque ob id sequitur Episcopum in propria causa jus dicere: quia hic non agitur de causa illius, sed de causa communi Ecclesiæ. Pellizzar. numero 40. Lezana numero 28. Bonacina §. 7. numero 2. vers. 3. Fatinacius numero 366. & 367. Azevedo supra num. 20. Gutiere, practi. quest. civilium lib. 3. quest. 1. numero 5. §. Cum autem dicimus ad solum Episcopum, vel ejus deputatum pertinere, intelligi debet de vero Episcopo, non autem de inferiori: idque licet is sit Ordinarius, aut nullius diocesis. Unde si coningat delinquentem se recipere in locum Sacrum exemptum, aut nullius diocesis, facultas extrahendi illum, obtineri debet ab Episcopo viciniore; quia ita disponit Gregorius XIV. in sua citata Constitutione. Sede autem vacante ad eundem est Vicarius capitularis, utpote succedens in omni jurisdictione Episcopi. §. Quare hoc decidere, ad Episcopum, non vero ad Prælatos Regulares pertinebit: & sic solum ex ejus autoritate, & licentia poterit ex monasterio delinquens extrahi in casibus exceptis, ad effectum consignandi illum Curia seculari, ut ex-*

preste dicitur in dicta Bulla, & ita tenent Bordon. n. 7. & 8. Barbof. supra num. 156 & 157. Lezana num. 28.

122. Cæterum licet ad hoc ut Episcopus, vel ab ipso deputatus tradat reum judici seculari, debeat cognoscere, an ille commiserit aliquod ex delictis exceptis, & non teneatur stare processui factò à Curia seculari, quia potest illum habere suspectum, utpote factum in causa propria ipsius contententis; potest tamen illi stare, si prudenter credat esse legitime factum, & se posse uti illo ad suam conscientiam informandam. Palaus, Pellizzar, Lezana, Bordon. locis citatis. Regulariter autem loquendo Episcopus debet novas probationes facere, summarie tamen, & quam citius fieri potest expediendas, ac extra ordinem juris, cum totum hoc suo judicio, & arbitrio committatur. Porro debet Episcopus de delictò commissò cognoscere non solum ex præsumptionibus, aut conjecturis rem probabilem efficientibus: quia Ecclesia jus habet tuendi omnes delinquentes ad se confugientes, nisi in casibus exceptis; ergo, dum cerò non constitit Episcopo casum esse exceptum, injustè illo jure privat Ecclesiam: Sed per præsumptiones, & probabiles conjecturas non sufficienter aut cerò constat de delictò commissò, cum tales non sufficiant ad tollendum ab alio jus quæsitum, nec vincant præsumptionem orram ex possessione immunitatis in jure fundatam: ergo, & c. Bonac. §. 7. circa finem. Fatinacius cap. ultim. n. 8. & sequent. Palaus n. 8. Pel-

Exam
facien-
dum ab
Episco-
po ut
tradat
reum ju-
dici se-
culari.

Pellizzar. num. 40. Lezana num. 28.
 123. Demum Episcopus non debet extrahere reum ab Ecclesia, vel monasterio Regularium, sine consensu proprii Prælati illius, cum iste sit talis loci patronus. Immo neque ipse Episcopus sine consensu Prælati Regularis extrahere potest ab Ecclesiis Regularium Clericum sibi subditum ad eas post delicta confugientem, etiam si Clericus non gaudeat immunitate contra suum Episcopum juxta dicta §. 2. non quidem ratione immunitatis Ecclesiæ, quam supponimus non suffragari Clericis contra ipsorum Episcopum; sed ob exemptionem, quam habent monasteria, & loca Regularium: quia Episcopus nullam potest exercere jurisdictionem in loco exempto, cum locus exemptus comparetur loco extra territorium existenti, ut supra n. 3. dicebamus, & jus dicenti extra territorium impune non pareatur. Unde sicut Episcopus nequit punire ibi degentes, sic nec potest eos inde extrahere. Zelpe-des de exemptione disput. 228. num. 6. Pellizzar. tract. 8. cap. 5. sect. 1. nu. 44.

PUNCTUM IV.

De privilegiis concessis Regularibus nova monasteria fundandi, & antiqua mutandi, transferendi, deserendi, vel etiam renunciandi.

Varia privilegia antiqua recensentur.

124. Licet olim de jure antiquo non possent Religiosi mendicantes accipere nova loca, domus, seu monasteria, nec accepta deserere, aut in alium locum transmutare absque Sedis Apostolicæ auctoritate, & licentia c. 1. de excessibus Prælatorum in 6. Clement. unica de pœnis, &

c. unico de Religiosis domibus in 6. Nihilominus post istas Constitutiones nova, & diversa prodire privilegia alia magis, alia minus ampla, & contra tenorem dictorum Canonum, concedentia Prælati, ut absque licentia Pontificis, nova possint erigere monasteria. Et quidem aliqua illorum nec licentiam Ordinarium ad hoc exigunt, ut est illud Sixti V. Bulla incipiente Super specula. hanc facultatem Fulienfibus concedentis, & illud Julij II. Bulla incipiente: Exponi nobis fecisti, pro Prædicatoribus, ut habetur in priv. mendicantium, verbo adificare §. 10. Alia sunt quæ licet Ordinarij licentiam expectandam decernant; nullum tamen aliarum personarum cujuscumque Ordinis consensum expectandum esse statuunt, ut est illud, quod Paulus V. nobis Carmelitis Excalceatis concessit in Bulla incipiente, Ad Ecclesia militantis, data Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 12. Dec. an. 1605. in qua indulgetur Superioribus, & Religiosis Carmelitis Discalceatis, ut ubique locorum in suo districto monasteria erigere valeant de sola Ordinarij licentia, nullo alio Regularium requisito consensu; & hoc motu proprio, ex certa scientia, & de plenitudine potestatis. A quo benigno Pontifice, etiam Monachi S. Mariæ Fulienfis idem obtinuerunt Constit. 10. ejusdem Pontificis, quæ incipit: Ad Ecclesia. an. 1608. & simile ab eodem Pontifice privilegium impetrarunt Partes Congregationis S. Pauli Decollati, ut habetur in ejus constit. 64. quæ incipit: Ecclesia 8. Maij. 1610.

Supradi-
cta pri-
vilegia
revocata
sunt à di-
versis
Pontifi-
cibus.

125. Cæterum hæc omnia privi-
legia, & concessionis erigendi nova
monasteria, vel absque licentia Ordi-
narij, vel absque aliorum Ordinum
consensu, revocata sunt à S. Con-
greg. sub Gregorio XV. die 17. Augu-
sti 1621. & ab Urbano VIII. in sua
Constitutione 27. quæ incipit: *Roma-
nus Pontifex* die 28. Augusti an. 1624.
ubi revocat, & annullat omnes licen-
tias, & facultates à Prædecessoribus
Suis concessas fundandi, erigendi,
constituendi ubique locorum Do-
mus, Monasteria, Conventus, Colle-
gia, & alia Loca Regularia præter
vel contra Sacrorum canonum, &
Concilij Tridentini formam; prohibe-
turque & interdicuntur Superioribus
omnibus Regularium in virtute san-
ctæ obedientiæ, ac sub privationis
vocis activæ, & passivæ, & officio-
rum quorumcumque, & excommu-
nicationis ipso facto incurrendis pœ-
nis, ne licentiarum hujusmodi revo-
catarum, seu quovis alio prætextu, vel
causa, etiam quantumvis privilegia-
ta, nova Monasteria, Collegia, Do-
mus, Conventus, nisi de expressâ Or-
dinarij licentia, ac servata in om-
nibus & per omnia sacrorum Cano-
num, & Concilij Tridentini formâ,
nec non Constitutione Clementis
VIII. quæ incipit: *quoniam ad institu-
tam*. Romæ die 23. Julij anno 1603.
expedita, ac decretorum de manda-
to ejusdem Clementis VIII. & Gre-
gorij XV. de super editorum attenti-
onore recipere, erigere seu fundare
audeant, vel præsumant: De quo Bar-
bosa lib. 2. de jure Eccles. cap. 12. nu. 15.
Tambur. tom. 3. de jure Abbat. dispus. 5.

quæst. 1. num. 5. Lezana tom. 1. part.
1. cap. 9. à num. 34. & tom. 3. verbo Mo-
nasteria Regular. num. 2. quæ omnia
ut clarius explicemus, punctum hoc
dividemus in diversos paragraphos.

§. I.

*Quid requiratur ad erectionem novi
monasterij ex Concilio Tridentino, nec
non ex Clementis VIII. Gregorij
XV. & Urbani VIII.
Constitutionibus.*

126. **T**Ria his temporibus omni-
no servanda sunt, quæ pro
erigendis novis monasteriis, decer-
nuntur à Concilio Tridentino, Cle-
mente VIII. Gregorio XV. quæque
ab Urbano VIII. & Sacra Congre-
gatione per proprias & speciales re-
vocatorias, ampliata, & omnino ser-
vari præcepta fuerunt. Primum est,
quod in erigendis novis Monasterijs,
debeat primo Episcopi, in cujus diœ-
cesi construenda sunt, licentia præce-
dere: prout habetur in Tridentino
sess. 25. de Regularibus c. 3. in fin. ibi: *nec
de cætero similia loca erigantur, sine E-
piscopi, in cujus diœcesi erigenda sunt, li-
centia prius obtenta*. Quod etiam ha-
betur c. 1. cum sequentibus 8. quæst. 2. &
in cap. olim. 2. de privil. cap. auctoritate
eodem titul. in 6. Hanc licentiam Epif-
copus electus, & confirmatus con-
cedere potest, licet nondum conse-
cratus sit, quia est actus jurisdictionis,
& concedi non potest à Vicario Ge-
nerali Episcopi, nisi ad hoc habeat ex-
pressam, & particularem facultatem:
nec

Decre-
tum
Concilij
Triden-
tini pro-
ponitur,
& expli-
catur.

nec à Vicario Capitulari sede vacante, quod ex diversis declarationibus Sacrae Congregationis, docet Novarius in lucerna Regularium, verb. Monasterium n. 2. Pellizz. tract. 8. cap. 7. sect. 2. num. 33. Lezana tom. 3. verb. Monasteria Regul. nu. 3. Barbof. in collectan. Bullar. verb. Monasteria n. 1. § Sed oppositum, nisi obftet Sacrae Congregationis declaratio, pluribus citatis docet Zespedes de immunitate disp. 21. n. 3. Quia Vicarius Episcopi vere est, & dici potest Ordinarius, sicut etiam Vicarius Capitularis: & addit hanc licentiam dari posse à quocumque habente jurisdictionem quasi Episcopalem; nam illi omnes jurisdictionem Ordinariam habent vel ex canone, aut consuetudine, aut privilegio, & sic veniunt nomine Ordinarij.

Decre-
tum Cle-
mentis
VIII. &
Sacrae
Congre-
gationis
sub Gre-
gorio
XV.

127. Secundo observandum est ab ipsis Ordinarijs, in concessione talis licentiae, id, quod praecipit Clemens VIII. in Constitutione, Quoniam ad instituta, nimirum: Locorum Ordinarios non posse licentiam ad novos Conventus cujuscumque Mendicantium Ordinis, in civitatibus, & locis eorum Ordinaria jurisdictioni subjectis erigendos impertiri, nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem civitatibus, & locis existentium Conventuum Prioribus, seu Procuratoribus, & aliis interesse habentibus, & causa servatis servandis, cognita, constiterit, in eisdem civitatibus, & locis, novos hujusmodi erigendos conventus, sine aliorum detrimento commode sustentari posse. § Tertio observandum est decretum Sacrae Congregationis sub Gregorio XV. editum, in quo praecipitur, ne aliqua Monasteria de

novo erigantur, nisi in eis saltem duodecim Fratres, aut Monachi, seu Religiosi inhabitare, ac ex redditibus, & consuetis elemosynis sustentari valeant, ac Priores seu Procuratores aliorum Monasteriorum, Conventuum, seu Domorum aliarum Religionum, Congregationum, vel Societatum, non solum in praedictis, sed etiam in alijs per quatuor millia passuum circumvicinis locis existentium vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni consenserint, vel alijs Ordinarijs locorum constiterit Religiosos Monasterij sic erigendi absque detrimento Religiosorum in Monasterijs, seu Domibus antea in civitatibus, seu locis hujusmodi erectis, degentium, ibi in numero duodecim commode, & congrue manu teneri, & alij posse. Si vero novi Conventus, Domus, Congregatio vel societas hujusmodi instituenda erunt, nullique alij Regulares inibi reperiantur, Ordinarij locorum nihilominus diligenter inquirent, an locorum incolae, & habitatores (quorum & consensum requirant, ac adhibeant) hujusmodi duodecim Religiosos in Conventibus, ut praemittitur, instituendis commode alere, & manu tenere valeant.

128. Sed pro observantia praedicti decreti Gregorij XV. specialiter tum quoad praedictum numerum duodecim Fratrum Sacra Congregatio VIII. Concilij, in decretis de celebratione eadem missarum editis sub Urbano VIII. an. 1625. haec praecipit: Deinceps vero Monasterium, Domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum nullibi recipiatur, nisi praeter alia ad id requisita, in singulis hujusmodi locis, duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, ac consuetis elemosynis, de-

tractu omnibus, ut supra, detrahendis, competenter sustentari valeant ad prescriptum decreti Felic. recordationis Gregor. XV. hac de re editi; Alioquin Monasteria, & Loca huiusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi ut supra sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non habitaverint, Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimoda jurisdictioni subjecta esse intelligantur. & Hæc autem omnia confirmantur, & innovantur ab Urbano VIII. in Constitut: Romanus Pontifex, quæ habetur tom. 4. Bull. inter constitutiones ejusdem Urb. VIII. nu. 2. in qua revocat omnes, & quascumque licentias, & facultates religionibus quibuscumque concessas, ad erigenda nova monasteria absque supradictis conditionibus, & addit: Præterea Ordinum etiam Mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum Institutorum Regularium Superioribus, quocumque nomine nuncupatis, caterisque personis, ad quas spectat, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub privationis vocis activæ, ac passivæ, necnon officiorum quorumcumque, ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurum obtinenda, necnon excommunicationis ipso facto, incurrendis pœnis interdiciamus, & prohibemus; nisi licentiarum, seu facultatum, per nos, ut præfertur revocatarum, & annullatarum, sive alio quovis prætextu, vel causa, etiam quantumvis privilegiata, nova Monasteria, Collegia, Domus, & alia loca Regularia huiusmodi, nisi de expressa Ordinariorum licentia, ac attentis in omnibus, & per omnia Sacrorum Canonum, & Conc. Trident. necnon Constitue. felicis recordationis Clem. VIII. qua in-

cipit: Quoniam ad institutam, ac decretorum de mandato ejusdem Clementis, necnon Gregorij XV. Pontificum prædecessorum desuper editorum servatâ forma recipere, erigere, fundare, seu alias quomodolibet instituere, seu incæpta finire, vel absolvere audeant, seu præsumant.

129. Ex quo manifeste constat, Quatuor
Tria modo observanda esse in novis decretis
construendis monasteriis. Primum supra re-
Episcopi diocelani seu ordinarij loca lata om-
ci expressam licentiam, secundum nino ob-
Tridentinum esse perendam. Secun- servari
do, vocandos esse Priores, & Procura- debent.
ratores, aliosque in eo interesse habentes, & requirendos juxta constitutionem Clem. VIII. an ipsis incommoda sint, & nociva, nova erigenda monasteria. Ac denique non esse construenda monasteria, nisi in eis ex redditibus & alijs consuetis elemosynis commode duodecim religiosi sustentari possint, juxta decretum Congregationis sub Gregorio XV. confirmatum, & approbatum à Sacra Congreg. sub Urb. VIII. illa appositâ pœna non observantibus: ut Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimoda jurisdictioni, talia Monasteria erecta absque eo quod duodecim fratres, in eis valeant habitare, & de facto habitent, subjecta esse intelligantur. Quæ omnia manent in suo robore, & vigore, & tenentur ea Prælati Regulares observare sub peccato mortali, & sub pœnis in dicta Bolla Urbani VIII. contentis. Ita communiter Doctores Tambur. tom. 3. disp. 5. quest. 1. per totam, Barbosa de jure Ecclesiast. lib. 2. cap. 12. à n. 6. Rodriquez quest. Regular. tom. 2. quest. 49. artic. 9. Lezana
somo 1.

tom. 1. parte 1. c. 9. n. 35. & tom. 3. verb. Monasteria, n. 3. Pellizz. tract. 8. cap. 7. sect. 2. à numero 90. Peyrin. tomo 1. Privileg. Minim. in Constit. Pyrri §. 9. & tomo 2. in Constitutione 6. Gregorij XV. Navarr. in Manual. cap. 27. n. 142. § Cæterum licet pœnæ impositæ per Constitutionem Urbani VIII. ipso facto incurrantur, ut constat ex verbis adductis; nulla tamen illarum reservata est; cum ibi de tali reservatione nullum verbum: inseratur proinde à suis superioribus & à quocumque Confessario Regulari habente facultatem absolvendi à Censurâ non reservata absolvi possunt, qui similes pœnas incurrunt; & aliquibus possunt relaxari Pellizzar. num. 89: & 103. Lezana verb. Monasteria nu. 11. Tambur. num. 15. Navarr. 144.

Novum monasterium fundari non potest quin duodecim Religiosos sustentare valeat.

130. Sed quantum attinet ad tertium requisitum, quod nova Monasteria etiam Mendicantium, minime erigantur, nisi in eis ex redditibus, & consuetis eleemosynis duodecim Religiosi valeant sustentari; notandum est, quod redditus, & eleemosynæ consuetæ tales esse debent, ut sufficiant ad sustentandos dictos duodecim Religiosos commodè, & decenter: jta ut victum, & vestitum juxta loci consuetudinem, & personarum ibi commorantium qualitatem (habita etiam ratione aliorum onerum, ad quæ tenetur Monasterium) habere possint; & quod hæc Religiosi non cogantur importuna mendicitate, aliove modo indecenti sibi comparare. Id enim voluit Greg. XV illis verbis: congrue, & commodè manuteneri, & ali possunt. Et illis: commodè alere, & manu teneri valeant. Quod

idem habetur in decreto Urb. VIII. At vero si sit probabilis spes, ut redditus, & eleemosynæ in brevi augeantur, admitti poterit fundatio Monasterij, non habentis ab initio redditus, & eleemosynas sufficientes ad alendos commode duodecim Religiosos: quia ita præsumendum est de benigna Pontificis voluntate, ut tenet Pellizzar. num. 95. & 96.

131. Et circa secundum, quod Consensus Ordinarius ad dandam prædictam susalio- licentiam erigendi novum Monasterium Religiosos convocare debet Religiosos aliorum Ordinum illius loci, ut tuum consensus præbeant: Notandum est quiritur primo. Quod si Episcopo constiterit ut con- nullum detrimentum ex tali Monasterio de novo erecto, aliis eventibus denovo rum, non tenebitur modo dicto, alio- fundetur rum Ordinum convocare Prælatos; hoc enim innuunt illa verba decreti Sac. Congregationis à Greg. XV. & ab Urb. VIII. approbati: *Vel alias Ordinarius locorum constiterit Religiosos Monasterij sic erigendi absque detrimento, &c.* Cespedes cap. 1. disp. 4. n. 4. Lezana verb. Monasteria, n. 7. Pellizz. n. 90. Immo ad construendum Monasterium, quod est certum de victu, vestitu, &c. ob redditus, quos habet, sufficere licentiam Ordinarij absque consensu aliorum Religiosorum, cum cesset finis Bullæ illum requirentis, docet ipse Cespedes disp. 8. nu. 1. ex Navarro, & ex utroque Pellizz. n. 90. versu, Unde insert. Addit etiam N. Lezana n. 7. & Pellizz. versu Immo, ex Venero in examin. lib. 6. cap. 10. n. 8. Quod si Regulares alij erectioni novi monasterij contradicant absque

que ratione, vel (quod absit) ex mala voluntate, poterit Ordinarius non expectato illorum consensu concedere dictam licentiam. Imo addit Venerus hæc verba: (Episcopus solum tenetur in scriptis redigere ea, quæ ab unoquoque proferuntur, & dare terminum unicuique ad probandum: sed postea ipse solus poterit dare, vel denegare licentiam ædificandi absq; dependentia aliorum.) § Unde infert probabiliter Peyrin. in *formular. lit. Z. cap. 3. in Appendic. s. n. 4* Quod si aliqua Religio fundare vellet monasterium in aliquo loco cum obligatione non quærendi eleemosynas (addit Lezana *nu. 6. nec faciendi aliquid, ex quo aliquod detrimentum alijs Religiosis obveniret*) non esset necessarium alias religiones convocare; nam cessat finis dictarum Constitutionum. (Unde video (ait Doctissimus Lezana loco citato) declarasse Sacram Congregationem Episcoporum, & Regularium 31. Januarij 1642. posse Fratres Reformatos S. Bernardi fundare Monasterium sine consensu aliorum Regularium ejusdem loci, dummodo habeant redditus sufficientes pro sustentatione duodecim Religiosorum sine quæstuatione.)

132. Notandum est secundo, Quod in dictis prohibitionibus non comprehenduntur hospitia; quia appellatione Monasteriorum, Domorum, aut habitationum, non venit hospitium; quia propriè ibi habitare non dicuntur Religiosi, ubi tanquam viatores existunt. Et tunc hoc maxime eveniret, si Religiosi in eo existentes, nec campanas pulsarent, nec elec-

mosynas quærerent, Missas non reciperent, & Ecclesiam, in qua publicè celebrarent, non haberent. Has limitationes ponit N. Lezana *n. 6.* quia ex talibus hospitiiis nullum alijs detrimentum inferitur, Sed absque illis id docet Tamb. *tom. 3. de jure Abbat. disp. 5. quest. 1. n. 10.* Riccius in *praxi decis. 652.* Peyrin. *tom. 3. privileg. Minim. in Constit. 3. alias 13. Urb. VIII. Bordon. in resolut. resol. 41. n. 6.* § An vero prædictæ solemnitates requirantur quando in eadem civitate fit mutatio Monasterij de uno loco in alium? dicemus §. 3. agentes de mutatione, vel translatione Monasteriorum. § Et an observanda sint dictæ conditiones, quando aliquod Monasterium destruitur, aut deseritur, & postea recuperatur, aut reædificatur, §. 4. dicemus, de hac agentes materia.

133. Notandum est tertio, Quod Quod ut novum Monasterium construatur Episcopus debet Episcopus convocare non solum Religiosos in eodem loco degentes, sed etiam illos, qui degunt extra illum per quatuor millia passuum, quia sic habetur in decreto Gregorij XV. *n. 127.* relato. § Si vero Episcopus modo dicto non convocatis dictis Religiosis illius oppidi, & per beati quatuor millia passuum distantibus, licentiam construendi novum Monasterium concedat, reventibus illis, & hi à tali licentia in sui damnum concessa appellent, (quæ appellatio solum ad Sedem Apostolicam fieri potest) tunc debet Episcopus suspendere executionem, & Pontifici remittere omnia, expectanteque ut ipse in tali causa sententiam

rentiam pronuntiet; ut clarè habetur ex decreto sacre Congregationis, jussu Gregorii XV. edito, & ex Bulla Clementis VIII. suprà relata, tenentque Venerus lib. 6. c. 10. num. 11. Johannes à Cruce de privilegiis, lib. 2. cap. 9. dub. 1. num. 1. Pellizzar. tract. 8. cap. 7. sect. 2. num. 90. versù si verò, & n. 94. § Ac denique, si Episcopus absque forma in decreto Clementis VIII. & Constitutionibus Gregorii XV. ac Urbani VIII. præscripta licentiam concedat (præterquam in casibus nu. 131. exceptis) invalida est talis concessio: quia in Bulla Clementis VIII. decretum irritans continetur, quod nullitatem operatur, & omnia in oppositum destruit. Gratian. lib. 3. disceptione forens. cap. 527. Tamburin. tomo 3. de jure Abbat. disput. 5. quest. 1. num. 11. à Cruce num. 1. Celspedes disput. 22. num. 1.

134. Quartò notandum est, quòd forma hucusque præscripta pro fundatione novi Monasterii Virorum cum tribus conditionibus, num. 129. assignatis, servanda etiam est in erectione Monasterii novi Monialium; quia sic declarasse sacram Congregationem Concilii 19. Decemb. 1620. docet Barbosa lib. 2. de jure Eccles. cap. 12. num. 7. Tamburin. de jure Abbatissarum, disput. 33. quest. 1. nu. 4. Lezana tom. 3. verb. Monasteria, nu. 5. Unde non licet Ordinariis licentiam dare ædificandi dicta Monasteria Monialium, nisi vocatis prius, & auditis Prælati locorum ubi erigenda sunt, & aliis interesse habentibus. § Imò Ordinarius in erectione alicujus novi Monasterii Monialium,

debet audire, consensumque petere Abbatissarum, seu Priorissarum, & Prælatorum aliorum Monasteriorum Monialium in eodem loco, vel in circuitu quatuor milliarium degentium. Quod denotare videntur illa verba Clementis VIII. aliisque interesse habentibus. Nam habentes in hac re interesse, sunt Priorissæ aliarum Monialium, & aliæ præfatæ Personæ, uti docet Celspedes disput. 33. num. 1. § Sed nota circa erectionem Monasteriorum Monialium dari quandam declarationem Sacre Congregationis Episcoporum, & Regularium, quam refert Barbosa loco citato, num. 10. & in collectan. Bullar. verbo Monasteria Monial. num. 10. tenoris sequentis: Monasteria Monialium non erigantur, nisi Ordinariis locorum consentientibus, & nisi in his dumtaxat locis, quæ muro unita sunt, & in quibus adest Presbyterorum Sæcularium, vel Regularium copia ad audiendas earum confessiones, nisi in facultatibus habeant Moniales, ut Confessarium aliunde ascitum sustentare valeant. Cui consonat Tridentinum sess. 25. de reformat. cap. 5. ubi Monasteria Monialium extra urbis vel oppidi mœnia constituta, intra urbes, vel oppida frequentia debet transferri; & ideo consequenter prohibet ne extra mœnia, aut extra urbes, & oppida ædificari possint: nam licet Gregorius Papa in cap. luminoso 18. quest. 2. illa in solitudinibus condi permiserit: modò tamen ex Tridentini & Sacre Congregationis decreto extra civitatem construi prohibentur: ne malorum hominum prædæ, & aliis fa-

Ppp cino;

cinoribus sint absque custodia exposita, Barbola loco citato. Ugolin. de potestate Episcopi, c. 21. in princip. num. 1. Venerus in examine Episcop. libro 6. cap. 21. num. 13. Lezana verb. Monasteria num. 10.

Licentiam Pontificis ad fundationem novi Monasterii requiri aliqui dicunt. 135. Restat modò gravem enodare difficultatem. An nimirum modò præter tres conditiones assignatas requiratur etiam ad hoc ut Religiosi nova Monasteria construere possint, sedis Apostolicæ auctoritas, & facultas? Multi affirmativè respondent. Quia in supra relata Constitutione Urbani VIII. dicitur: *Ac servata in omnibus. & per omnia Sacrorum Canonum forma*: Sed in sacris Canonibus cap. 1. de excessibus Prelator. in 6. & cap. unic. de Religios. domibus, eodem libro; exprimitur licentia Papæ: ergo modò post tale decretum Urbani præter supra dictas conditiones, licentia Summi Pontificis est obtinenda. Atque ita declarasse sacram Congregationem refert Barbola in declarationibus ad cap. 3. sess. 25 Concilii, per hæc verba: *Mora. hi non possunt edificare Monasteria in Parochia, in qua ea non habent, sine cognitione, & licentia Papæ.* Atque etiam tenent Hieronym. Rodriguez in compend. resolut. 55. num. 22. Campanile in diversor. juris Canonice. rubric. 12. cap. 18 num. 8. Barbola de jure Eccles. lib. 2. c. 12. num. 11. Pellizzar. tract. 8. cap. 7. sect. 2. num. 92. Tamburin. de jure Abbat. disp. 33. quest. 1. num. 3. & tom. 3. de jure Abbatum, disput. 5. quest. 1. numer. 3.

Verior sententia 136. Sed oppositum probabilius judicamus, Quia Pontifex Urbanus

VIII. solum videtur loqui in ea Constitutione de illis Religiosis, qui facultates, seu licentias ad fundanda Monasteria non servata debita forma, post Concilium Tridentinum, & Clementis VIII. obtinuerunt, de quibus mentionem fecimus nu. 124. non de illis, qui ante Concilium privilegia, & indulta ad id obtinuerunt: quales sunt Minimi ex Julio II. & Carmelita ex Sixto IV. prout refert Calartubius in compend. privilegiorum Mendicantium verbo *edificare*, num. 18 & 20. quibus privilegiis non derogat Concilium, sed solum præcipit, quod Monasteria non erigantur absque Episcopi Diocesani licentia. Unde relinquit, quoad non expectandam Sedis Apostolicæ licentiam, in suo robore privilegia antiqua. Sacræ autem Congregationis declaratio, est authentica sit, (de quo non constat) vel loquitur in aliquo casu particulari, ideoque non derogat omnibus: quia res inter alios acta, alios nocere non debet. Vel certè loquitur spectato jure communi antiquo; non velò suppositis privilegiis ante Concilium obtentis, & ab ipso non revocatis: & ita videtur praxi, & consuetudine receptum. Lezana tom. 3. verb. Monasteria, num. 4. Noster Thomas à Jeto super Regul. Carmelitar. part. 3. cap. 2. glossa 2. § pro cuius. Suarez tom. 5. in 3. part. disput. 23. sect. 5. num. 33. Rodriguez tom. 2. quest. Regul. quest. 49. artic. 3. Sorbus in annoeat. ad compend. Mendicant. §. 20. Celspedes cap. 1. de exempt. disput. 2. n. 4. Bruno Cassaing. de privileg. tract. 4. cap. 6. proposit. 12.

S. II.

Qualiter in erigendis novis Monasteriis servanda sit certa distantia inter unum Monasterium, & aliud?

Privilegium
cannarum
explicatur.

137. **Q**UAMVIS privilegia, quæ dicuntur *cannarum*, quibus certa distantia assignatur, quæ intercedere debet inter novum fundandum Monasterium, & alia jam fundata videantur inutilia his temporibus, quandoquidem ob decreta adducta, & explicata *S. procedenti*, nulla Monasteria de novo constitui possunt, nisi ex consensu Priorum, seu procuratorum aliorum Conventuum ejusdem oppidi, vel per quatuor miliaria ab eo distitorum, quod est majus spatium, quam illud, quod per dicta privilegia conceditur. Nihilominus, quia dicta privilegia utilia sunt, tum in casibus illis de quibus locuti sumus *num. 131*. in quibus Episcopus absque aliorum Religiosorum consensu licentiam concedere potest. Tum etiam in casibus, in quibus dicta decreta per abrogationem, vel dispensationem, vel consuetudinem, vel per alium quemcumque modum desinunt obligare; Sciendum est, nomine *cannarum* intelligi mensuram octo palmorum mensuræ Hispanicæ. Miranda *in manual. tom. 1. quest. 33. art. 4.* Barbosa *de jure Ecclesiast. lib. 2. cap. 12. num. 75.* & illud spatium *cannarum* mensurandum est à janua antiquæ Ecclesiæ, ad alteram recen-

ter ædificatæ, licet aliunde horri essent contigui, ut ex declaratione Pontificis facta in quadam lite inter Fratres Minores, & Prædicatores Burgigalæ testatur Beuno *tract. 4. cap. 6. propos. 13.*

138. Quibus suppositis, plura circa Diversa præfens extant privilegia. Nam Clemens IV. ut refert Pottellus *in dubiis Regularibus, verbo Monasterium, num. 1* concessit Minoribus, & reliquis Mendicantes, aut quæcumque aliæ Religionis in paupertate fundatæ possent ædificare Monasteria intra spatium 300. Cannarum ab ipsorum Conventibus, mensurandarum per aerem, ubi alias rectè mensurari loci dispositio non permetteret. Consimile privilegium concessit idem Clemens Ordini Fratrum Prædicatorum, ut testatur Joannes à Cruce *de privileg. lib. 2. cap. 9. conclus. 3.* Atque idem Clemens IV. concessit Carmelitis Nostri, ut constat ex mari magno Carmelitarum Bulla 42. ne alii Ordines Mendicantes, Ecclesiæ, vel Monasteria ædificare, recipere, aut inhabitare possent juxta loca prædicti Ordinis intra spatium 140. cannarum mensurandarum per aera, ubi alias non permetteret loci dispositio alio modo mensurari, decernens, quidquid secus factum fuerit, irritum, & inane fore. Quod privilegium confirmavit, & innovavit Sixtus IV. in eodem mari magno *num. 23.* prohibitionem illam extendens non solum ad Mendicantes, sed etiam ad quoscumque alios Religiosos, & Ecclesiasticas personas. Casarub. *in compend. privileg. Mendicant.*

Ppp 2

verb.

verb. adificare, num. 16. & 19. Lezana tom. 3. verb. Monasteria, num. 19. Item ex concessione Urbani IV. nulla ædificia construi possunt intra unum milliare ab Abbatibus, & locis Ordinis Cisterciensium, sub excommunicationis pœna (quæ non est lata, sed ferendæ sententiæ) ut habetur in *compend. Cisterciensium verbo adificare, §. fin. & ex privileg. Sixti IV. pro Carthasianis* statutum est, ne intra dimidiam leucam à terminis possessionis ipsorū, alicui religioni liceret quodlibet ædificium construere, vel possessiones acquirere. Cafarrub. nu. 20. § Sed Minimi habuerunt facultatem fundandi Monasteria etiam non distantia à Monasteriis aliorum Ordinum per 140. cannas à Julio II. ut testatur Peyrin, tom. 1. privileg. Minim. in constitut. 7. Julii II. quod etiam Jesuitæ obtinuerunt per privilegium à Gregorio XIII. Portel. in dub. Regul. verb. Monasterium, num. 3. Barbot. de jure Eccles. lib. 2. cap. 12. n. 17. Miranda tom. 1. quest. 33. art. 4.

Modo prodest privilegium canarum etiam in civitatibus magnis.

139. Sed circa hæc notandum est primò, Quod licet in civitatibus non sint in utroque prædicta privilegia canarum, cum plura diversorum Regularium reperiantur Monasteria valde conjuncta, & vicinissimè ædificata, & ita decisum fuisse sæpius à Sede Apostolica testetur Sorbus in annotationibus ad *compend. privileg. Mendicant. verbo adificare, §. 1. Peyrin. tom. 1. privileg. Minimor. in Constit. 7. Julii II. num. 1.* Nihilominus si Regulares, quorum inter est, velint reclamare allegantes prædicta privilegia; omnino audiendi sunt: ut multoties se

Romæ vidisse practitari testatur Lezana tom. 3. verb. Monasteria, numero 20.

140. Secundò est notandum, in his omnibus privilegiis reperiri communicationem privilegiorum, quam cõmuniter habent Regulares. Quod etiam dicimus de privilegio illo Julii II. pro Minimis relato, & de privilegio Gregorii III. pro Patribus Jesuitis, (licet in eo dicatur illis esse singulariter concessum, & aliis incommunicabile; ob idque ipsi contendant aliis Religionibus minimè cõmunicari posse) secundum à nobis dicta hoc tractatu cap. 1. num. 107. & modò tene: Bruno tract. 4. cap. 6. *proposit. 13. versu Potest primo.* Lezana loco citato, num. 20. Qui addit in tali privilegio Gregorii XIII. nullam inferi clausulam incommunicabilitatis, Quantum mihi constat, neque video quo fundamento hoc dicatur (inquit Lezana) cum potius videam in Bulla Salvatoris quæ est ejusdem Gregorii in 2. tom. Bullarii inter Constitutiones ipsius, num. 39. prædictum privilegium, quod à Pio IV. erat ipsis concessum ab eodem Gregorio confirmari sine dicta restrictione, quod aliis Religiosis communicari non possit. § Imò secundum ea, quæ loco citato num. 103. diximus, si aliqua Religio ex Mendicantibus, cui prius concessum est privilegium canarum, vellet fundare Monasterium juxta Monasterium alterius, cui solum per communicationem tale privilegium convenit, potest hæc defendere se contra illam privilegio illo canarum alteri concessio: quia per com-

Privilegium dicitur per communicationem prodest aliis.

communicationem sunt privilegia ita propria communicantis independenter ab alia, ac si ipsi essent specialiter primò concessa. Rodriguez *quest. Regul. tom. 1. quest. 49. art. 5. Confect. in summ. privileg. Mendicantis. 1. 8. num. 1. Lezana tom. 1. part. 2. cap. 1. num. 57. & tom. 3. verb. privileg. Regular. num. 24.* § Sed in praxi hoc observatur, ut secundum illam regulam juris: *Qui prior est tempore, potior est jure*, faveatur Monasterio prius erecto; ita quod illud, quod de novo est construendum, semper debeat per prædictas cannas ab antiquiori distare.

§. III.

Qualiter, & quo jure possint Regulares sua Monasteria mutare, seu de uno in alium locum transferre.

Sine licentia Pontificis potest Monasterium de uno ad alium locum transferri.

141. **A**sterendum est, quod licet ex jure antiquo in capite primo, de excessibus Prælatorum in 6. Clement. cupientes, de pœnis, & cap. unico, de Religios. domibus in 6. non liceret Mendicantibus Monasteria mutare sine Sedis Apostolicæ licentia, nisi mutatio in eremos facienda esset: nihilominus ex privilegio possunt Prælati Regulares hoc tempore transferre Monasteria fundata in locis sterilibus, & inaquosis, vel salutis, aut eorum observantiæ Regularium minus idoneis, & proportionatis, ad alia loca magis idonea, cum suis red-

ditibus, fructibus & proventibus, & bona sua secum ferre, & vendere ædificia, & fundum, præter Ecclesias. Ita concessit Benedictinis Vallisoletanis Pius II. Bulla 6. apud Rodriguez in Bullar. Idem concessit Sixtus V. 7. Kalend. Decembris anno 1580. Abbati generali Congregationis S. Benedicti Regnor. Portugal. prout refert Hieronymus Rodriguez in compend. quest. Regular. resol. 55. Portel. in dubiis Regular. verbo Monasteria, num. 7. Idem concessit Sixtus IV. Minoribus in Bulla incipiente, Regimini, apud Emanuelem Rodriguez in bullario, Bulla 14. ejusdem §. 35. Idem Sixtus IV. concessit idem Prædicatoribus Bulla 14. & Alexander IV. Bulla 7. ut Joannes à Cruce refert de privileg. lib. 2. cap. 9. dubio 1. conclus. 2. & Minimis Julius II. in Constitutione incipiente Virtute, §. 2. apud Peyrin. tomo 1. privileg. Minimo-rum, in Julio II. num. 2. & his privilegiis uti possunt non solum præfatæ Religiones, quibus concessa sunt; sed alia, quæ cum ipsis habent communicationem privilegiorum. Lezana tomo 3. verb. Monasteria, nu. 38. Confectius in summa privileg. titul. 48. capite 3. Miranda supra questione 33. artic. 2.

142. Sed notandum est primò. Possunt Quod ex vi istorum privilegiorum qui ad possunt tam Religiones, quibus conceduntur, quam communicantes locum cum illis in privilegiis, omnia bona transfere- mobilia, etiam pretiosa secum ferre, runt, calices, paramenta, & reliqua omnia, omnia quæ in priori habebant Monasterio, sua bona & materiam ipsam ædificatorum secum Con. portare.

Ppp 3

Conventuum, ligna, lapides, &c. & cymbala, horologia, & altarium imagines, & reliqua omnia, quæ in antiquo Monasterio erant, ad novum transferre possunt, absque eo, quod Ordinarij in hoc se possint ingerere, ut patet ex supradictis privilegiis. Sed Ecclesias debent relinquere integras, quas nullo modo profanare, aut usibus profanis laicorum addicere possunt: *Quia semel Deo dicatum, non est ad usus humanos ulterius transferendum, ex regula semel juris. in 6. & ut dicitur in cap. ligna, de consecrat. dist. 1. Ligna Ecclesia dedicata non debent ad aliud opus jungi, nisi ad aliam Ecclesiam, vel igni sunt comburenda, vel ad profectum in Monasterio fratribus; in laicorum vero usum non debent admitti.*

§ Secundò notandum est hujusmodi Monasteria, seu loca Regularium derelicta, non esse in habitacula secularium, vel laicorum convertenda, nec cum secularibus commutanda, vel eis quovis commercio vendenda: uti cavetur in cap. Nemini, cum sequentibus 16. quest. 7. cap. qua semel 16. quest. 3. Quamvis magnæ alicujus necessitatis ergo, & rationabili existente causâ, de consensu Episcopi possit monasterium deseri, vel destrui, & profanis usibus addici. Ad quod refert Naldus in summ. verb. Ecclesia, nu. 23. declarationem quandam S. Congregationis, in qua habetur, quod Ordinarij arbitrio relinquatur, quando Ecclesiæ dirutæ converti possint in privatas domos, aut loca publica, sed ad usus sordidos deputari non debent; & pecunia ex ipsis comparata, est convertenda in bona stabilia

Ecclesiæ, vel eroganda in alios pios usus. Hieronym. Rodríguez in compend. quest. Regular. resolut. 55. num. 7. Barbosa lib. 2. de jure Ecclesiast. cap. 12. num. 59. Miranda quest. 33. artic. 1. conclus. 1. § Tertiò notandum est, Quòd quando Monasterium de uno in alium locum transfertur, non amittit jura, & privilegia, quæ habebat; sed post translationem retinet eadem privilegia, & jura: quia Ecclesia, Civitas, Castrum, Collegium, ac alia loca, si Superioris auctoritate in alium locum transferantur, adhuc sua jura, privilegia, & exemptiones retinent, uti docet Glossa in cap. privilegium, de Regul. jur. in 6. ergo idem dicendum est de Monasterio. Tamburin. tom. 3. de jure Abbatum, disp. 5. q. 6. n. 1.

143. Cæterum restat quandam ^{Triplex} resolvere quæstionem: An nimirum ^{modus} solemnitates, & conditiones ^{quod} supra n. ^{latio} 129. recensitæ, requisitæ pro fundatione novi Monasterii, requirantur, quando jam fundatum de uno in alium locum transfertur, & singulariter an debeat Ordinarij licentia præcedere, & consensus aliorum Ordinum in eodem loco, vel per circuitum quatuor miliarium degentium?

§ Pro quorum decisione notandum est ex sapientissimo nostro Lezana verbo Monasteria, num. 38. hujusmodi mutationem, seu translationem Monasteriorum tripliciter posse contingere: Primò quidem, ita ut acquiratur novum Monasterium, & non derelinquatur antiquum: & talis modus cum potius sit acquisitio novi Monasterii, quam mutatio; eadem for-

forma, & solemnitas pro illo requiritur, quam requiri diximus §. 1. pro nova erectione Monasterii, Secundo modo ita ut deferatur antiquum Monasterium, & non acquiratur novum: & hoc modo certum est non requiri prædictas conditiones, ut ex se constat. Tertio modo ita ut deferatur antiquum Monasterium, & in eodem oppido novum ædificetur, & de hoc modo procedit quaestio, ad cuius resolutionem supponitur, quod de novo erigendum sit & ædificandum in oppido, vel propè istud, nec non pro casu quo aliis posset præjudicium afferri: cuius sublato periculo, ut si ad locum transferretur, patet quid dicendum. §. Item supponitur, quod translatio fiat de uno loco in alium intra eandem, vel propè eandem civitatem, villam, vel oppidum, si enim translatio fieret ex una civitate, aut oppido, ad aliud, vel aliam, procul dubio requirerentur ad illam omnes conditiones, & solemnitates desideratae in decretis Clementis VIII. Gregorii XV. & Urbani VIII. de quibus §. 1. loquuti sumus: quia in illis est sermo de novorum Conventuum erectione, ut ex verbis ipsorum liquido constat. Quando autem Monasterium transferretur de una civitate ad aliam, propriissime dicitur, ibi de novo erigi Monasterium, imò novum absolute ædificari: ergo. Maxime, quia in tali mutatione, seu translatione, potest & debet attendi ratio motiva, propter quam Pontifices prædicta edidèrunt decreta, quæ fuit cavere, ne damnum seu præjudicium aliis Monasteriis

inferatur. Videatur Riccius in decis. Curia Neapolitana decis. 168. Cherubin. in compend. Bullarii, in Constitut. 99. Clementis VIII. schol. 1. §. Quare dubium solum procedit, quando jam fundatum in illo oppido Monasterium deferitur, & intra illud, vel propè illud, ad alium locum transfertur.

144. In quo, aliorum placitis relicto, asserimus nullam ex dictis conditionibus ad talem translationem Monasterii (quamvis consultius sit illas adhiberi) nisi fortè ratione propinquitatis ad aliud Monasterium, juxta quod de novo transfertur, inferretur præjudicium: quia tunc istud privilegio cannarum uti posset, ad talem Religionem impedendam. Quod formam autem solemnitates prædictæ, ut sunt licentia Episcopi, & aliorum Religiosorum consensus non requiruntur, Probatum primò: quia in privilegiis supra numero 128. additis conceditur nobis Camillus Discealceatis à Paulo V. facultas ædificandi cum licentia Ordinarii non expectato aliarum Religionum consensu, & à Sixto V. aliis, aliis Julio II. quod etiam absque licentia Ordinarii, possint ubique locorum Monasteria erigere: & hoc nobis concessum fuit cum revocatione decreti Clementis VIII. in Bulla, quæ incipit: *Quoniam ad institutam, & Capituli primi, de excessibus Prælatorum in 6.* quæ privilegia licet (ut nos diximus num. 125.) revocata, & cassata sint ab Urbano VIII. non extenditur tamen illa revocatoria Urbani, nisi ad erectionem, vel foundationem novi Monasterii,

In translatione Monasterii nec licentia Ordinarii, nec aliorum Religiosorum consensus non requiruntur.

sterii, domus, aut Collegii. Sed quando de uno in alium locum transferitur Monasterium jam fundatum, intra eandem urbem, non dicitur novum Monasterium de novo erigi: ergo pro tali casu relicta sunt in suo robore dicta privilegia, & minimè revocata. § Secundò (quo præcedens probatio magis roboratur) quia in Constitutionibus, & Decretis Clementis VIII. Gregorii XV. & Urbani VIII. nullum est verbum denotans, sub eis comprehendi mutationem, seu translationem istam, de qua loquimur: quia solum est in eis sermo de novorum Conventuum erectione, ut patet ex verbis ipsorum *supra* §. 1. adductis: cum tamen de illa expressa mentio fieri deberet: quia sæpius circa ipsam multæ lites, & controversiæ Romæ apud sacram Congregationem excitantur & agitantur.

Uterius 145. Tertiò eadem assertio probatur: quia in translatione unius Monasterii de uno loco in alium intra eandem civitatem, villam, aut oppidum, non militat ratio illa motiva: quæ moti sunt Pontifices ad talia decreta edenda, quibus caveatur ne multiplicatis foundationibus per novas erectiones Monasteriorum, Conventibus, & Ecclesiis antiquis, aliquod præjudicium fiat. Hæc enim ratio cessat in nostro casu: quia jam supponitur fundatum in urbe Monasterium, & Regulares Monasterii, quod muratur, sive transfertur, habent jus ad commorandum, permanendum, & quærendas elemosynas, missas, & alia, in dicta civitate, vel

oppido: ergo. § Quarto denique: quia sic declarasse sacram Congregationem Episcoporum, & Regularium die 13. Septembris anno 1641. pro Patribus Capucinis, testatur Noster Lezana *tomo tertio, verbo Monasteria, numero 33.* ubi dicit sacram Congregationem declarasse mutationem huius Conventus non esse novam erectionem, nec comprehendi Constitutionibus Apostolicis super erectione novorum locorum editis. Sic Rodriguez *tomo secundo, quest. Regular. questione 49. articulo 9.* Lezana *loco citato, & tomo primo, capite nono, numero 35.* Miranda *in Manuali, tomo primo, questione 33. articulo secundo.* Diana *tertia parte, tractatu secundo, resolutione 136.* Peyrin. *tomo secundo, privileg. Minor. in Constitus. 6. Gregorii XV. & tomo tertio, capite undecimo, numero decimo octavo,* Tamburin. *tomo tertio de jure Abbat. disputatione quinta, questione prima, numero nono, & decimo quarto.* Barbosa *de jure Ecclesiastico libro secundo, capite duodecimo, numero sexto,* alter Rodriguez *in compend. resolutione § 5. numero quarto.* Pellizzar. *tractatu octavo, capite septimo, sectione secunda, numero nonagesimo primo.* Celspedes *de exempt. disputatione septima.* Navarr. *titul. de edificatione Monaster. super Bulla Urbani VIII. num. 7. & alii.*

§. IV.

An, & quomodo Regulares deserere possint Monasteria adificata?

Monasteria dimitti possunt sine licentia Sedis Apostolicae.

146. **E** Gimus §. *precedenti* de mutatione Monasteriorum, & de derelictione Monasterii cum translatione illius ad alium locum: modo de omnimoda illius derelictione, absque eo, quod ad alium locum saltem intra eandem urbem transferatur, agendum est; Et quidem hanc quoque ex jure communi antiquo esse prohibitam Mendicantibus facere absque expressa licentia Sedis Apostolicae, constat ex *capite primo, de excessibus Pralatorum in 6. cap. unico, de Religios. domibus eodem libro, sicut etiam ex Clementina cupientes, de penis*. Sed extat circa hoc privilegium Sixti IV. concessum Fratibus Minoribus, quod refert Confectius in *collectan. literarum Apostolicarum Bulla 12. & Casarrubius in compend. verbo adficere, numero octavo, his verbis: Idem Sixtus concessit Generali Fratrum Minorum de observantia licentiam, & facultatem, ea loca, quae Fratibus suis minus commoda esse cognoverit, dimittendi in manibus Ordinariorum locorum, & illa liberè deserendi prout eis visum fuerit expedire*. Etiam Urbanus VIII. concessit Ordini Minorum per Bullam relata à Peyrin. *tom. 3. privileg. c. 12. Quod Generalis dicti Ordinis suppressere possit Conventus tenues, eorum bona transferendo cum oneribus annexis, in Conventus ma-*

jores. Aliam concessionem similem priori Sixti IV. factam à Sixto V. Generali Ord. S. Bened. in Portugal. refert Rodrig *quest. Regul. tom. 2. q. 49. art. 2.* quæ privilegia aliis communicantur Religiosis, cum istis communicationem habentibus, ut notat Confectius in *sum. privil. tit. 18. cap. 3. Lezana tom. 3. verb. Monasteria, n. 43. §. Casu autem quod Monasterium aliquod deseratur à Regularibus, & Religiosi illius trā feratur ad aliud Monasterium, bona Monasterii derelicti acquiruntur Monasterio, ad quod Religiosi transferuntur. Si tamē contingat Monasterium penitus destitui, & Religiosos peste, bello, aut vera ratione omnino extingui; tunc bona Monasterii subjacent liberae dispositioni Papæ. Miranda *to. 1. q. 34. art. 3. Rodrig. u. 3. q. 5. art. 4. & 6. §. Videatur à nobis dicta §. precedenti, n. 142.**

147. Sed quia in privilegiis *num. precedenti* adductis ponitur illa clausula: *Dimittendi in manibus Ordinariorum locorum*: Notandum est cum Lezana verbo *Monasteria, num. 44. Pellizzar. tract. 8. c. 7. sect. 2. n. 108. versu an autem regulares.* esse talia Monasteria derelinquenda in triplici differtentia. Alia sunt, quæ ab oppidis vel urbibus concessa sunt Regularibus: & de istis procedit illa clausula, rursus quod quando deseruntur, in manibus Ordinariorum dimittantur: quia ad illos jure communi pertinent jura Ecclesiarum, & locorum piorum. Alia sunt, quæ ipsi Regulares elemosynis acquisitis, vel propriis redditibus construxerunt, quæ non debent deseri in manibus Ordinariorum;

Quomodo Monasteria derelinquenda, sunt dimittenda in manibus Ordinariorum;

rum: sed possunt illa Regulares vendere, alienare, ac commutare, servata solemnitate pro bonis immobilibus alienandis præscriptâ, de qua latè egimus hoc tomo tract. 1. §. de statu Religioso, cap. 7. punct. 2. Nullo enim jure habetur, quòd dicti Religiosi teneantur ea, quæ sua sunt ab ipsis justè acquisita, Ordinario tradere. Alia denique sunt, quæ sunt juris Patronatus alicujus Patroni ratione foundationis, constructionis, aut donationis; & tunc distinguendum est. Vel enim tales Patroni in contractu foundationis retinuerunt sibi dominium illorum locorum, in casu, quo Religiosi illa dere inquerent, vel non? Si primum; ad Patronos pertinent talia Monasteria, seu loca derelicta. Si secundum; idem dicendum est de illis, ac de locis, & Monasteriis ex eleemosynis acquisitis, ac redditibus Religiosorum erectis; de quibus ad ipsos pertinet Religiosos, modo quo libuerit, disponere. Addit Lezana dicto num. in fine. (Id tamen animadvertendum pro Fratribus minoribus, quòd cum ipsa bona in communi non possideant, sicut aliæ Religiones ea possident; ideo hujusmodi Monasteria, seu loca Regularia vel ab illis, ex eleemosynis constructa, vel à Patronis concessa, transeunt in dominium, & proprietatem Sedis Apostolicæ: & ita posse illos uti privilegio adducto, prædicta Monasteria in manibus Ordinariorum deserendi; siquidem ipsamet Sedes Apostolica hoc illis concedit in eodem privilegio. Rodriguez supra art. 7. §. Quantum autem, Quod intelligatur tantum,

quantum ad Ecclesias, & oratoria, & cœmeterium: nam quantum ad dormitorium, & officinas, seu loca alia Monasterii, ea pertinent ad Patronos, seu fundatores, prout expressè habet Nicolaus III. in cap. exim, de verborum significatione.)

147. Verum est modò difficultas an si Regulares spontè omninò reliquissent aliquod Monasterium, & postea illud recipere vellent, necesse sit observare solemnitates, numer. 129. assignatas? Diximus spontè: quia si per vim, aut metum injustè illatum, Regulares sua loca, vel Monasteria deserere cogantur, ut contingit in derelictione Monasteriorum in partibus hæreticorum, in Anglia, Hybernia, Saxonia, &c. & contingere possent tempore belli, pestis, aut alterius damni imminentis, ad illa recuperanda non requiri prædictas solemnitates omnibus est notum. Tum, quia decreta illa, & Constitutiones, ut ex ipsis constat, solum loquuntur de nova erectione Monasteriorum, nõ autem de recuperatione illorum, quæ per vim, aut metum ab illis fuerunt ablata, vel ab eis deserta. Tum etiam: quia semper illorum dominium mansit apud Religiosos: qui licet per illam injustam ablationem, vel etiam derelictionem belli tempore privati fuerint illorum possessione, non tamen dominio: sicuti qui tempore tempestatis projicit bona sua in mare, eorum dominium non amittit, nec ab aliis ipso invito illa occupari possunt. §. Quod verum habet, nisi Monasterium, v.g. penitus eversum sit tempore belli, ita, quòd nec

nec fundamenta illius remanserint: nam tunc Episcopi licentia requiritur ad ejus erectionem, ob decretum Concilii Tridentini, quia sic ædificatio reputatur nova; non tamen vocandi sunt de necessitate alii Religiosi, aut consensus eorum expectandus; cum damnum, aut præjudicium, quod illis sit non sit novum, sed jam antiquum. Si tamen penitus eversum Monasterium non fuerit, quia videlicet ejus fundamenta remanent, cum non sit nova ædificatio, sed veteris reparatio, nec Ordinarii licentia requiritur. *Cespedes disp. 10. & 13. nu. 3 Pelliz. num. 91.*

Nec autem Monasterium sponte relicto resumat, requiruntur dictæ solemnitates.

148. Quæritur autem modò, quando Monasterium sponte à Religiosis relinquitur, & postea volunt ipsimet regulares recuperare, quid juris? affirmant in tali casu requiri solemnitates assignatas in Tridentino, & Constitutionibus Clementis VIII. Gregorii XV. & Urbani VIII. nimirum ut licentia obtineatur Ordinarii, & habeatur consensus aliarum Religionum; eò, quòd in ista reassumptione monasterii militet eadem ratio, ac in ejus nova erectione. *Cespedes disputat. 7. Cherubin. in compend. Bullar. in Clement. VIII. Constitut. 99. Peyrin. tom. 2. privileg. Minimor. in constitut. 6. Gregorii XV. num. 2. Pellizzar. supra num. 91. § Qui tamen oppositum tenet eadem sectione secunda, num. 108. versu, At difficultas, cum Lezana verbo Monasteria, num. 46. Rodriguez quest. 49. art. 9. Miranda citat. quest. 33. art. 5. conclus. 1. Et merito: quia illud non est novum, sed antiquum monasterium: & de-*

creta supradicta de novis loquuntur erectionibus monasteriorum, in quorum erectione prima, superatum est illud incommodum, quod aliis ex tali recuperatione sequi poterat, ita ut jam non sit incommodum, aut detrimentum novum, sed antiquum, Nisi fortè ex tali erectione aliis contingat detrimentum supervenire novum præter id, quod antiquitus erat: quia tunc necessarium erit servare dictas solemnitates, eo quòd in tali casu militet eadem ratio, & intentio Summorum Pontificum.

§. V.

Qualiter Regulares unire possint duo, aut plura Monasteria, & unum alteri incorporare.

149. **C**um ob tenuitatem reddituum, vel eleemosynarum defectum, vel certè temporum inopiam, non possunt in monasteriis aliis quibus commodè, & Religiosè Regulares vitam transigere, diversa Pontifices concessere privilegia Prælati, ut unum alteri unire possint, & redditus, bona, ac proventus unius ad aliud transferre, extat ad hoc privilegium Joannis XXIII. concessum Cisterciensibus Abbatibus in Capitulo Generali Congregatis. Quod refert Rodriguez in Bullar. tom. 1. Joan. XXIII. Bull. & Joannis à Cruce de privileg. Regul. lib. 2. & est, ut asserunt, tenoris sequentis: *Ut quæcumque Monasteria dicti Ordinis, tam Mo-*

Privilegia concessa Regularibus, ut unum alteri possint incorporare.

nachorum, quam etiam Monialium, quorum facultates, fructus, & proventus non sufficiunt ad sustentationem tot Regularium Personarum in eisdem Monasteriis, quot in eis pro augmento Divini cultus, ac Missarum, & alius Divinis officii celebrandis secundum ejusdem Ordinis statuta requiruntur, alius Monasteriis Religionis, & Ordinis praedictorum pro commodiori sustentatione degentium in eisdem, & quando pro statu, & quiete hujusmodi personarum id noveritis expedire, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis, unum videlicet, alteri Monachorum, & aliud alteri Monialium Monasteriis ejusdem Ordinis. Diocesani loci, aut cujuscumque alterius super hoc licentia minime requisita, liberè, & licitè valeatis incorporare, non obstantibus, &c. Simile huic est privilegium Pii II. concessum Priori Conventus Vallisoleitani, quod refert Rodriguez in Bull. in Pio II. Bulla 10. & Pey. in. rom. 1. privileg. Minor. in Constitut. 2. Julii II. n. 80. quae ita habet: Duo vel tria Monasteria sive domus dicti Ordinis, in quibus propter exiguitatem fructuum, reddituum, vel proventuum, tres, vel quatuor Monachi sustentari nequeunt; abbatum, & Praelatorum dictorum Monasteriorum, expresso ad id interveniente consensu uniuersorum, annectendi, & incorporandi, ac in aliquo ipsorum Monasteriorum, sive domorum, Monachos usque ad numerum duodecim constituendi, & deputandi. .... necnon fructus & proventus, ac redditus praedictorum omnium Monasteriorum, ut permittitur uniuersorum, quos pro expressis haberi volumus pro sustentatione Monachorum, in magis accommodis domibus, & Monasteriis commorantium

deputandi, plenam, & liberam tenore praesentium concedimus facultatem, non obstantibus, &c.

150. Etiam Urbanus VIII. Bulla supra relata n. 146. facultatem concessit Generalibus Minorum Conuentualium, & Minorum supprimendi, & extinguendi Conuentus tenues, & pauperes; & eorum bona, & onera in alios Conuentus transferendi. Et Innocentius VIII. concessit Praedicatoribus, quod Conuentus non valens sustentare octo religiosos, possit alteri incorporari per Vicarium Congregationis, seu Provincialem cum Diffinitoribus; dummodo hoc sine scandalo fiat, & in Ecclesia loci incorporari non cesset cultus Divinus. Alia diversa privilegia refert Tabur. tom. 3. disp. 8. per totam. Sed in istis, & aliis privilegiis communicant aliae Religiones, quae communicationis habent privilegium; cum non sit ratio quae in aliis, & non in istis talis communicatio suffragetur. Lezana tom. 3. verbo Monasteria, n. 41. Sed ad talem reunionem faciendam, nec Episcopi licentia requiritur: quia in primo privilegio expressè excluditur, & in aliis taci è, quando in eis, Praelatis libera, & absoluta facultas ad hoc conceditur: neque consensus, aut beneplacitum Patronorum, qui praedicta Monasteria edificauerunt, aut dotauerunt: quia de his nulla fit mentio in dictis privilegiis, quamvis obligationem imponant, ut constituitur de redditibus Monasterii uniuersorum Capellanus, qui exequatur onera à Patronis annexa fundationi; & ut cetera onera Conuentus incorporati, cura

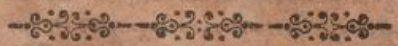
Alia ad id pertinet legia recentiorum.

eam redditibus, & proventibus transferant ad Monasterium, cui ille unitur. Pelliz. tract. 8. c. 7. sect. 2. n. 109.

Bona Monasteriorum monialium, quae de feruntur, fratribus sui Ordinis applicantur.

151. Sed notandum est bona Monasteriorum Monialium, quae omnino destituuntur, applicanda esse Monasteriis Fratrum, quibus dicta Moniales erant subjectae, ut concessit nobis Carmelitis Sixtus IV. in Bulla: *Dum attendit meditatione*, quae est Mare Magnum Ordinis, illis verbis: *Cum aliquando contingat Monasteria Monialium dicti Ordinis Monialibus destitui, adeo, ut de eorum reformatione spes nulla super sit, convenientiusque sit, quod illorum sic destitutorum bona ad ipsos Fratres deveniant, quorum erant cura commissa, quam ad alios, illa, quae sic destituta extant, & destitui contigerit in futurum, cum eorum bonis omnibus, perpetuis usibus Fratrum domibus dicti Ordinis eisdem destituti Monasterii propinquioribus applicamus. Ita ut fratres ipsi possint de illis, & de eorum Monasteriorum structuris, & aedificiis, pro eorum voluntate disponere Proviso, quod illorum Ecclesiae, & Oratoria ad profanos usus non recedantur, sed in illis quandoque Divina officia celebrentur. Haec ultima clausula est conformis sacris Canonibus, sap. quae semel 19. q. 3. juxta supradicta num. 142. Dictam Sixti IV. Bullam referunt Pellizzar. sup. n. 108. Lezana tom. 1. p. 2. c. 25. n. 48. & tom. 2. c. 19. n. 50. Idem concessisse eundem Sixtum IV. Bulla 33. Praedicatoribus testatur ex illis Frater Joannes à Cruce de privileg. lib. 2. c. 9. dub. 2. concl. 2. ubi addit eundem Sixtum IV. Bulla 14. Minoribus concessisse, bona Monasteriorum Monialium destru-*

torum ipsis subjectarum, licet non sint sui Ordinis, applicanda esse Minoribus Monasterii vicinioris.

PUNCTUM V.

De privilegiis eligendi judicem conservatorem, Regularibus concessis.

152. Conservator, ut in presenti accipitur: est judex à Papa delegatus, ad tuendos Regulares ab injuriis illis illatis, & illorum bona, jura, & privilegia defendenda. Dicitur delegatus: quia Conservator ex jure communi non est judex Ordinarius, cum jurisdictioni illi concessa, non competat ratione officii, sed ratione delegationis. Quod intelligendum est, nisi in Bulla conservatoria expressè concedatur, ut Conservator tanquam judex Ordinarius procedat: quod Conservatoribus Religionum, ob earum privilegia competere, infra dicemus. Dicitur à Papa delegatus, vel constitutus: quia solius Summi Pontificis est, hos judices Conservatores instituere, seu ad illos instituendos facultatem præbere: quod nec Nuntius, nec Legatus à latere facere potest. Additur denique: *ad tuendos, &c.* quia hic est finis per se intentus in constitutione Conservatorum; ob idque *defensores* etiam vocantur; Cui enim Religiosi in suis causis cum saecularibus personis, & aliis extraneis, nullum habeant judicem præter Summum Pontificem, ad quem immediatè recurrere magni

Quid sit Conservator, & ob quã rationem sit concessus?